

52 жеста за биоразнообразието

ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

околна среда

Това издание е изготвено от Белгийския кралски институт за естествени науки, включително на френски и нидерландски език. Оригиналният вариант на този труд е публикуван през 2009 г. под заглавие „366 gestes pour la biodiversité“ в рамките на 2010 година, обявена за Международна година на биоразнообразието.

Последна редакция на текстовете: Шарлот Дегуелдре
Илюстрации: Клод Десмедт

Авторско право © 2009 Белгийски кралски институт за естествени науки
Възпроизвеждането на текстове и изображения е позволено и дори се насърчава за лични и/или педагогически, но строго нетърговски цели, при условие, че се цитира източника с препращане към сайта www.jedonnevieeamaplanete.be. Всички права за възпроизвеждане, превод и адаптация са запазени за всички страни за цели, различни от горепосочените.

Публикацията бе преведена и адаптирана от Генерална дирекция „Околна среда“ на Европейската комисия в рамките на кампанията „Биоразнообразие. Всички ние сме част от него“ (www.vsichkizabioraznoobrazieto.eu).
Изразените мнения в настоящата публикация не изразяват задължително позицията на Европейската комисия.

Превод и адаптация на български език © Европейски съюз, 2011 г.
Разрешено е само възпроизвеждане с нетърговска цел и при условие че се посочи източникът.

52 жеста за биоразнообразието

ЕВРОПЕЙСКА КОМИСИЯ
ГЕНЕРАЛНА ДИРЕКЦИЯ ОКОЛНА СРЕДА

***Europe Direct е услуга, предназначена да ви помогне да намерите отговори на въпросите,
които си задавате за Европейския съюз.***

**Единен безплатен номер (*):
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Някои мобилни оператори не разрешават достъп до номера, започващи с 00 800,
или могат да таксуват тези обаждания..

Допълнителна информация за Европейския съюз можете да намерите в интернет
(<http://europa.eu>).

В края на изданието ще намерите библиографско каре.

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз, 2011 г.

ISBN 978-92-79-18613-4

doi:10.2779/95301

Printed in Belgium

ОТПЕЧАТАНО НА РЕЦИКЛИРАНА, РЕЛЕФНА ХАРТИЯ, ПОЛУЧИЛА ЕТИКЕТ ЗА ЕКОЛОГИЧНА СЪОБРАЗНОСТ НА ЕС

ПРЕДГОВОР

Биоразнообразието — многообразието на живота на земята — прави нашата планета подходяща за живеене и красива. Много от нас се обръщат към естествената природна среда за удоволствие, вдъхновение или развлечение. Ние също така сме зависими от нея за храна, енергия, суровини, въздух и вода — елементите, които позволяват да съществува животът такъв, какъвто ние го познаваме, и движат нашите икономики.

Въпреки нейната уникална стойност, обаче, ние често приемаме природата за даденост. Натискът върху много естествени системи се увеличава и това прави тяхното функциониране по-малко ефективно и дори ги поставя на ръба на срив. Загубата на биоразнообразие, както ние го наричаме, е доста обичайно явление.

Ето защо Европейският съюз пое ангажимент да преустанови загубата на биоразнообразие. През последните 25 години ЕС изгради мрежа от 26 000 защитени територии в рамките на своите граници, които обхващат над 850 000 км². Известна като „Натура 2000“, това е най-голямата мрежа от защитени територии в света, която е доказателство за значимостта, която ние отдаваме на биоразнообразието. Ние сме решени да подсилим тази забележителна програма с допълнителни дългосрочни мерки.

Всички ние можем да направим по още нещо, за да помогнем. Всички ние можем да помогнем за опазване на биоразнообразието и трябва всеки един да се присъедини. Тези малки промени взети заедно могат да помогнат.

Надяваме се съветите в това практическо ръководство да ви помогнат да дадете своя принос за промяната. Консумиране на местни храни според сезона им, намаляване на отпадните води, компостиране на хранителни отпадъци или опознаване на растителните и животинските видове, които живеят във вашите области ... ако всеки един от нас предприеме само няколко от тези лесни стъпки, това ще окаже значително въздействие върху опазването на природните ресурси за бъдещите поколения.

Янез Поточник
Европейски комисар по околната среда

КАКВО Е БИОРАЗНООБРАЗИЕ?

Биоразнообразието е всичко, което ни заобикаля, и ние сме част от него. Съществуват три основни елемента:

- ♦ различните видове живи същества на Земята — включващи животни, растения, зеленчуци, гъби, водорасли, бактерии и дори вируси;
- ♦ различията между отделните представители на един и същ вид — техните размери, форми и цветове;
- ♦ различните екосистеми — например океани, гори или коралови рифове — и видовете, които живеят в тях, както и техните взаимодействия.

Учените са регистрирали наличието на около 1,9 милиона различни живи организми на Земята, но е сигурно, че реалният им брой е далеч по-голям. Много от тях са с микроскопични размери, живеят дълбоко под земята или в океаните, други просто още не са открити.

ЗАЩО Е ВАЖНО БИОРАЗНООБРАЗИЕТО?

Биоразнообразието, резултат от 3,8 милиарда години еволюция, е от изключително важно значение за оцеляването на човека. Ние разчитаме на природата за много основни ресурси, включително храна, строителни материали, топлина, текстил или активните съставки в лекарствата. Освен това, природата изпълнява и други жизненоважни функции - от опрашването на растенията до пречистването на въздуха, водата и почвата и до предпазването от наводнения.

Животът такъв, какъвто го познаваме на Земята, би бил невъзможен без тези особено важни материали и услуги. За съжаление твърде често ние забравяме какво ни дава природата. В нашите индустриални общества биоразнообразието се приема за даденост и се разглежда като нещо безплатно и вечно. Реалността обаче е, че натискът, който ние оказваме върху природата, расте и много човешки дейности крият значителна заплаха за съществуването на голям брой видове.

Списъкът със заплахите за биоразнообразието е дълъг и включва унищожаването и фрагментирането на местообитания; замърсяване на въздуха, водата и земите; прекомерният риболов и свръхизползване на ресурси, гори и земи; появата на неместни видове; и отделянето на все по-голямо количество парникови газове, които предизвикват изменение на климата.

КАКВО МОЖЕМ ДА НАПРАВИМ, ЗА ДА ОПАЗИМ БИОРАЗНООБРАЗИЕТО?

Настоящата брошура дава 52 предложения, които ще ви помогнат да допринесете за постигането на промяна през всяка седмица от годината, сред които:

- ◆ практични неща, които можете да вършите всеки ден;
- ◆ повишаване на информираността в рамките на вашата общност;
- ◆ подпомагане на проучванията чрез наблюдение и описване на дивата природа и екосистемите;
- ◆ използване на устойчиви техники в градината ви;
- ◆ строителство и проекти „направи си сам“.

За допълнителна информация относно биоразнообразието посетете:

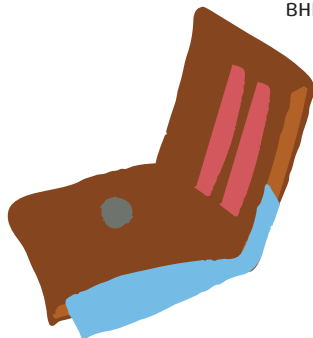
http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

ПОДДЪРЖАМ ОРГАНИЗАЦИИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА.

Седмица
1

Главната цел на тези организации е да ограничават намаляването на биоразнообразието и по възможност да запазват или да възстановяват равновесието на различните защитени биотопи (гори, реки, блата, паркове, градски градини...) всичко това в съответствие с човешките дейности.

Техните действия? Наблюдение на видовете, създаване и управление на природни резервати, възстановяване на рядка околна среда, организиране на конференции, разходки за опознаване на природата, дни за привличане на обществено внимание, целеви дейности (като операции за спасяване на крастави жаби)...

За да ги подкрепите, станете член, правете дарения, купувайте техните публикации и продукти, участвайте доброволно в техните лагери сред природата...

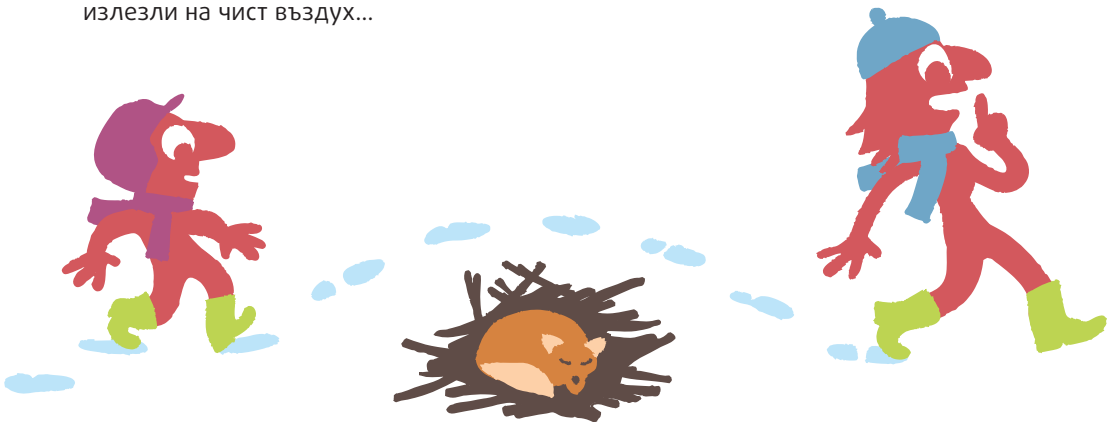

ПО ВРЕМЕ НА РАЗХОДКИТЕ СИ НЕ БЕЗПОКОЯ ЖИВОТНИТЕ.

Седмица
2

През зимата, може би повече, отколкото през всеки друг сезон, трябва на всяка цена да се опитвате да не безпокоите животните, когато се разхождате сред природата. Ако ги изгоните от техните леговища, ако ги изненадате, когато те се опитват да намерят малко храна или ако ги събудите от зимния им сън, те рискуват да изразходят малкото си останали запаси, за да избягат или да се скрият ... а това може да бъде фатално за тях!

Затова вървете по пътеките, вдигайте възможно най-малко шум и наблюдавайте отдалеч малкото животни, които като вас са излезли на чист въздух...

АБОНИРАМ СЕ ЗА БИОПРОДУКТИ.

Седмица
3

Чрез леки технологии за производство, отглеждане на местни видове и изоставянето на химическите торове и пестициди, биологичното земеделие не позволява изтощаването на почвите, ограничава замърсяването на подпочвените води и щади полезните за културите животни (пчели, земни червеи...) и околните екосистеми.

Между другото, много често то акцентира на забравени местни сортове, избрани поради техните вкусови или хранителни качества: земна ябълка, стари сортове пшеница, вкусни ябълки...

Като се абонирате за биопродукти, вие ставате последователи на философията на глобалната екология. Уверете се, че плодовете и зеленчуците са местно и сезонно производство (по-малко консервиране, по-малко транспортиране) и че опаковките са сведени до минимум.

СПОМАГАМ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО НА МОЕТО РАБОТНО МЯСТО.

Седмица
4

Подреждате/пренареждате инфраструктурата? Можете да ги интегрирате по-добре в заобикалящата ги природна среда (предвидете места за преминаване на животни, оставете флората и фауната да завземат басейните за съхраняване на дъждовна вода...). Поддържайте или се грижете, доколкото е възможно за дървета, жив плет, блата, необработени земи...

За сградата, довършителните дейности и мебелите, изберете екологични, естествени, здрави, рециклиращи се и по възможност местно производство продукти и материали. Ограничете потреблението на невъзобновими енергоресурси и изхвърлянето на отпадъци...

Така ще ограничите екологичния отпечатък на своето предприятие, като подобрите работната среда, престижа си пазарната стойност на обекта!

НАМАЛЯВАМ МОИТЕ ЕМИСИИ ОТ ПАРНИКОВИ ГАЗОВЕ.

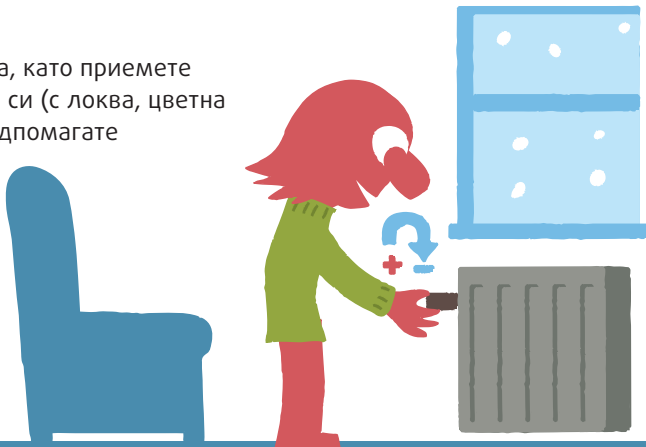
Седмица
5

Когато се отопляваме, пътуваме... но също така и когато се храним, обличаме и дори когато дишаме: всичко, което правим, произвежда парникови газове, които застрашават планетата. Пустините се увеличават, ледниците се топят, нивото на морската вода се покачва... Накратко — всички екосистеми са нарушени.

Ограничете своите емисии от парникови газове, като консумирате възможно най-много сезонни и местни продукти и такива с екомаркировка, като се движите пеша, с велосипед или с обществения транспорт и избягвате разхищенията...

Компенсирайте част от това, като приемете биоразнообразието в дома си (с локва, цветна поляна, гнезда...) и като подпомагате организациите за опазване на околната среда или проектите за залесяване.

ИЗПОЛЗВАМ МОБИЛНИЯ СИ ТЕЛЕФОН ВЪЗМОЖНО НАЙ-ДЪЛГО ВРЕМЕ.

Седмица
6

Производството на игрови конзоли, компютри и мобилни телефони изисква различни суровини (мед, кобалт, олово...), чието търсене постоянно се увеличава. Мините, от които се добиват, са разположение по цялата планета и тяхното разработване оказва огромно влияние върху заобикалящата ги среда.

В Демократична република Конго, където се добива известната руда колтан (колумбит-тантанлит), е застрашено изключителното биоразнообразие на Киви: Браконьерски лов на последните горили, на слонове, на окапи... за изхранване на миньорите, масивно обезлесяване, за да им се осигури строителна дървесина, дърва за отопление и за увеличаване на мините, ерозия и замърсяване на почвите, водата, въздуха...без да говорим за въоръжените сблъсъци!

Затова помислете, преди да смените мобилния си телефон или преносимия си компютър!

КУПУВАМ РИБА ПО ОТГОВОРЕН НАЧИН.

Седмица
7

Червен тон, прясна треска, съомга, калкан, михалица: горещо се препоръчва да се преустанови консумацията на тези видове. Сврхуловът, периодите на улов (понякога в самия размножителен период) или някои методи на риболов (унищожавачи морското дъно или водещи до неволен улов на млади екземпляри) поставят в опасност обновяването на техните популации.

Оставете им време за възстановяване на популациите: яжте риби и ракообразни, които принадлежат към незастрашените видове. И купувайте предимно продукти от месния риболов или с маркировка MSC.

За повече информация относно тази маркировка:
www.msc.org

НЕ ХВЪРЛЯМ НИКАКВИ ОТПАДЪЦИ НА ЗЕМЯТА.

Седмица
8

Хвърлянето на отпадъци в природата оказва влияние върху околната среда и често има катастрофални последици.

Някои отпадъци имат незабавно действие: Фасовете и дъвките отравят или задавят животните, които ги поглъщат, малките бозайници и земноводни се улавят в капан в бутилките, парчетата счупено стъкло могат да наранят по-големите животни, а с ефекта на лупата могат да предизвикат и пожар...

Други имат по-дългосрочно въздействие: Необходими са стотици години за разграждане на пластмасите, като те освобождават отровни продукти, батериите съдържат тежки метали, които се просмукват в почвата и замърсяват подпочвените води...

Затова използвайте кошчетата за отпадъци и рециклирайте това, което подлежи на рециклиране!

ПРИЮТЯВАМ МЕСТНАТА ФАУНА ПОД СВОЯ ПОКРИВ.

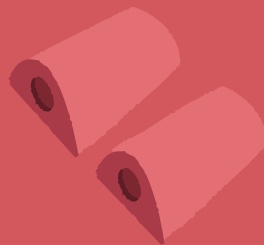
Седмица
9

Строите или правите ремонт? Помислете как да включите подслон за местната фауна.

Осведомете се за видове, които могат да намерят подслон при вас: кои от тях сте готови да приютите? След това направете необходимите промени: пробийте дупки в дебела стена и отпушете пролуки (за някои самотни пчели), пробийте входове в циментовите блокове (за прилепи), предвидете достъп до тавана отвън (за грабливи птици и прилепи), поставете гнезда на покрива и по балконите...

Използвайте всички преимущества: Нека в градината ви има възможно най-голямо разнообразие, там вашите гости лесно ще намерят храна, и се въздържайте от използване на химическите продукти (пестициди и изкуствени торове, бои, миешки препарати...).

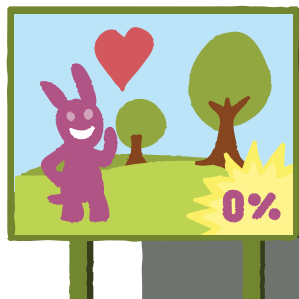

НЕ СЕ ДОВЕРЯВАМ НА ЛЪЖЛИВА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНОСТ.

Седмица
10

Някои фирми, и по-конкретно производителите на автомобили, не се колебаят да се хвалят с „екологичните“ достойнства на продукти, които въобще не са такива. Други имат нужда да „озеленят“ своя имидж, тъй като техните дейности са силно замърсяващи или нанасят вреди върху биоразнообразието (производство на парникови газове, превръщане на необработваема земя в годна за обработване с цел изграждане на разширение, използване на речна вода за охлаждане на оборудването...).

Не се оставяйте да ви убедят, че техните „твърде зелени“ рекламни кампании, са истински. Изобличавайте ги при нужда. И се борете тези фирми наистина да намалят своето негативно въздействие върху планетата, най-вече като се обърнат към екоконсультанти.

ИЗПОЛЗВАМ НЕЗАМЪРСЯВАЩИ ПРОДУКТИ ЗА ДОМА.

Седмица
11

Дори след преминаване през пречиствателната станция, водата, изливаща се в реките, съдържа голяма част фосфати, разтворители, повърхностно-активни вещества и други химически вещества, налични в съвременните почистващи препарати. Тези съставки, които често са силно замърсяващи, могат да имат тежки последствия за биоразнообразието — по-специално върху водната среда и върху нашето здраве!

Какво да правим? Избирайте екологични почистващи препарати с маркировка или още по-добре — използвайте настърган Марсилски сапун (направен изцяло от растителни масла) за пране, черен сапун за почистване на пода, горещ оцет за премахване на котлен камък, сода бикарбонат (със или без оцет) за остъргване без издраскване на тенджери, умивалници...

И най-вече избягвайте употребата в прекалено големи количества.

Тъкмо обратното — по-скоро използвайте почистващите препарати пестеливо!

РАЗХОЖДАМ СЕ, КАТО ПАЗЯ ПРИРОДАТА.

Седмица
12

Когато се разхождате сред природата, бъдете внимателни: Вдигайте възможно най-малко шум и ако искате да наблюдавате дивите животни, избягвайте да обличате дрехи с ярки цветове и да се пръскате с парфюм.

Винаги вървете по пътеките — така има по-малък риск да смутите животните или да смачкате растения, мъхове, гъби...

Ако водите със себе си куче, дръжте го на каишка и внимавайте да не излиза извън пътеката. Уверете се, че то не лае и не плаши всички намиращи се наблизо животни. Между другото, ако се надявате да ги видите, по-добре да оставите своя верен приятел у дома!

И накрая, не хвърляйте никакви отпадъци сред природата и събирайте и берете само това, което може да се вземе.

НАСЛАЖДАВАМ СЕ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО В ЧИНИЯТА СИ.

Седмица
13

Създадена като реакция на развитието на веригите за бързо хранене и непълноценна храна, Асоциацията „Slow Food“ („Бавно хранене“) доказва, че вследствие на развитието на вкуса и на любопитството на потребителите в сферата на храненето те се мотивират да опазват биоразнообразието.

Как? Много просто: Яли ли сте вече супа от пащърнак, чипс от топинамбур (земна ябълка) или хайвер от охлуви? Като го правите, вие допринасяте за запазването на забравени сортове (като тези грудки) и на застрашени видове (като есетрата).

За да научите повече за тази екогастрономическа асоциация, нейните дейности и за Фондацията „Slow Food“ за биоразнообразието, посетете: www.slowfood.com

ОГРАНИЧАВАМ И КОМПЕНСИРАМ CO₂, ОТДЕЛЕН ПРИ МОИТЕ ПЪТУВАНИЯ.

Седмица
14

По време на отпуск ограничавайте емисиите на парникови газове, от които е и известния CO₂. Правете дълги обиколки, идете на къмпинг (но не на диво място) или практикувайте екотуризм. Възползвайте се от близки места и идете там с велосипед, влак, а защо не и с фургон, теглен от кон! И когато пристигнете, консумирайте местни и сезонни продукти, ограничете пътуванията с моторни превозни средства, не използвайте климатика...

Ако не можете да избегнете пътуването със самолет, изберете директните полети (за излитането е необходимо огромно количество гориво). Компенсирайте CO₂, отделен при вашето пътуване, като финансирате проекти за защита на биоразнообразието или за залесяване във вашия регион или в по-далечни области...

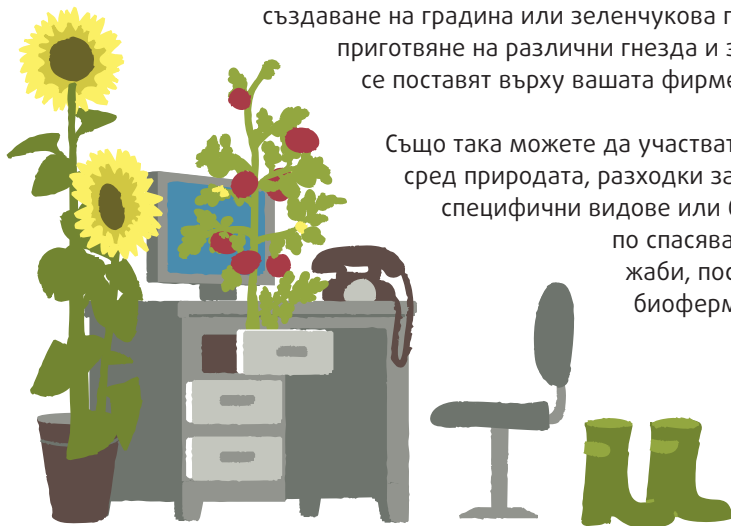
ОРГАНИЗИРАМ ТИМ-БИЛДИНГ (СПЛОТЯВАНЕ НА КОЛЕКТИВА) В ПОЛЗА НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

Седмица
15

Има нужда от укрепване на сплотеността във вашия колектив или желаете да се отпуснете сред колеги? А ако предложите групови дейности в полза на биоразнообразието?

Можете да ги организирате на работното си място: преброяване на животни и растения в непосредствена близост, засаждане на жив плет и медоносни видове на външния паркинг, поставяне на растения по фасадата, създаване на градина или зеленчукова градина на покрива, приготвяне на различни гнезда и заслони, които да се поставят върху вашата фирмена сграда...

Също така можете да участвате в лагери сред природата, разходки за опознаване на специфични видове или биотопи, операции по спасяване на крастави жаби, посещения на биоферми...

ПАЗЯ ЗЕМНИТЕ ЧЕРВЕИ.

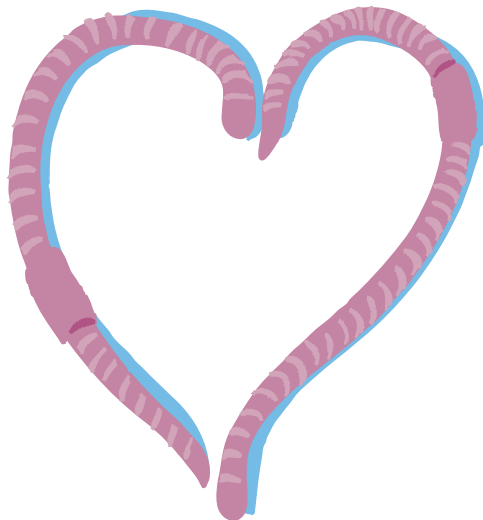
Седмица
16

Земните червеи са незаменимо звено от хранителната верига. Те постоянно рециклират органичната материя, като изсъхнали листа и други изгниващи растения. По този начин те допринасят за производството на добър хумус и гарантират плодородието на почвата, в която поникват плодовете и зеленчуците, които консумираме.

Между другото, техните тунели правят почвата по-рохкава, което позволява по-добро развитие на корените и по-бързо и по-дълбоко проникване на водата, там където може да бъде усвоена от растенията. Това ограничава също така и феномените на стичане и ерозия при силни дъждове.

Пазете тези ценни помощници, като не използвате никакви изкуствени торове или химически пестициди и като обработвате земята с вила.

ПРЕКАРВАМ ОТПУСКАТА СИ В ЕКОХОТЕЛ.

Седмица
17

Понастоящем има много екомаркировки, една от които е европейската екологична маркировка — за хотели, къмпинги, хижи и стаи за гости.

Критериите за тяхното присъждане?

Местоположение и архитектура на постройката (при опазване на околната природа), строителни материали (екологични, устойчиви, възобновими, рециклиращи се...), ограниченото потребление на вода и невъзобновими енергоресурси, ограничаване на образуването на отпадъци и тяхното управление...

Техният интерес? Съдържателите им поставят акцент върху опазването на биоразнообразието чрез занимания, които опазват природата, представят местните продукти и местните култури...

За да научите повече:

www.ecolabel-tourism.eu

НАМАЛЯВАМ ПОТРЕБЛЕНИЕТО СИ НА ПИТЕЙНА ВОДА.

Седмица
18

Водата е абсолютно необходима за равновесието на планетата и нейните обитатели — животни и растения. Има достатъчно за всички, но за съжаление, тя не е добре разпределена и често се управлява лошо. В нашите региони е достатъчно да отворим крана на чешмата, за да си набавим питейна вода. И затова ние я използваме за всичко, дори понякога за миене на автомобили!

За да спестите питейна вода, можете да поливате растенията с дъждовна вода, по-скоро в края на деня (за да се избегне изпарение), и да събирате водата от домакинството (водата от миене на съдовете, от банята, от душа), за да се използва за тоалетното кранче, за чистене на пода... а след филтриране, дори за поливане.

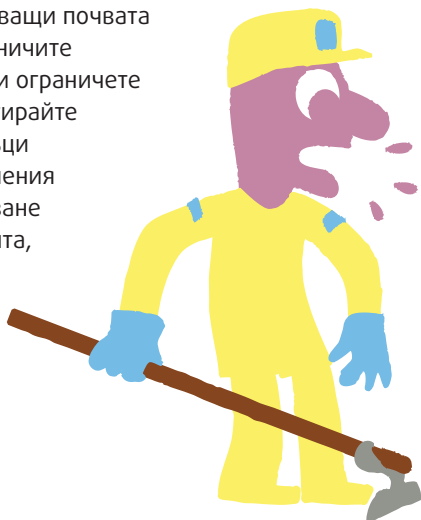

ПРАВЯ ПРЕДЛОЖЕНИЕ В ОБЩИНАТА ЗА РАЗВИВАНЕ НА БИОГРАДИНАРСТВО.

Седмица
19

Някои общини вече полагат усилия за засаждане и управление на крайпътни платна и лехи за цветя за насърчаване на биоразнообразието.

Ако това още не е станало във вашата община, предложете на компетентните служби тези няколко лесни за приложение принципа: Засаждайте само местни видове (многогодишните цветя изискват по-малко работа от едногодишните), заменете химическите пестициди и изкуствени торове с техните биологични еквиваленти, използвайте слой ситна слама и покриващи почвата растения, за да ограничите появата на плевели и ограничете поливането, компостирайте растителните отпадъци и използвайте получения компост за подхранване на почвата през есента, извършвайте късна коситба, като оставите няколко зони за убежище...

УЧАСТВАМ В ДЕНЯ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

Седмица
20

Обявен от Организацията на обединените нации (ООН) като „Международен ден на биоразнообразието“, 22 май е повод да се насочи вниманието на обществеността и на политическия свят към биоразнообразието, неговото състояние, неговите цели, заплахи и неговото опазване.

Всяка година на преден план се поставя различна тема: биоразнообразието и селското стопанство през 2008 г., инвазивните екзотични видове през 2009 г., биоразнообразието и развитието през 2010 г., биоразнообразието и горите през 2011 г...

Отпразнувайте този ден, като вземете участие в дейностите (експозиции, конференции...), предвидени по този повод. Или организирайте самите вие биопикник, разходка за запознаване с местната флора и фауна, зелен концерт...

За повече информация: www.cbd.int/idb

СТАВАМ ЕКОДОБРОВОЛЕЦ.

Седмица
21

Възнамерявате да използвате почивката си в чужбина за опазване на биоразнообразието? Станете екодоброволец.

Като откривате недостъпни за обикновените туристи места, вие помагате активно на организациите за опазване на околната среда да провеждат дейности по изследване или опазване на околната среда. Не е необходимо да сте експерт по биология или екология – предложените дейности могат да се извършват от всички.

И така, какво ще кажете да направите преброяване на китообразните видове в Средиземно море, да защитите мечките в Румъния, да проучите популациите от големите бели акули в Южна Африка, да участвате в дейности по възстановяване на гибоните, макаците и лемуриите-лори в Тайланд, да насърчавате биоземеделието в Индия...?

СЪЗДАВАМ ЕСТЕСТВЕН ПОДСЛОН ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

Седмица
22

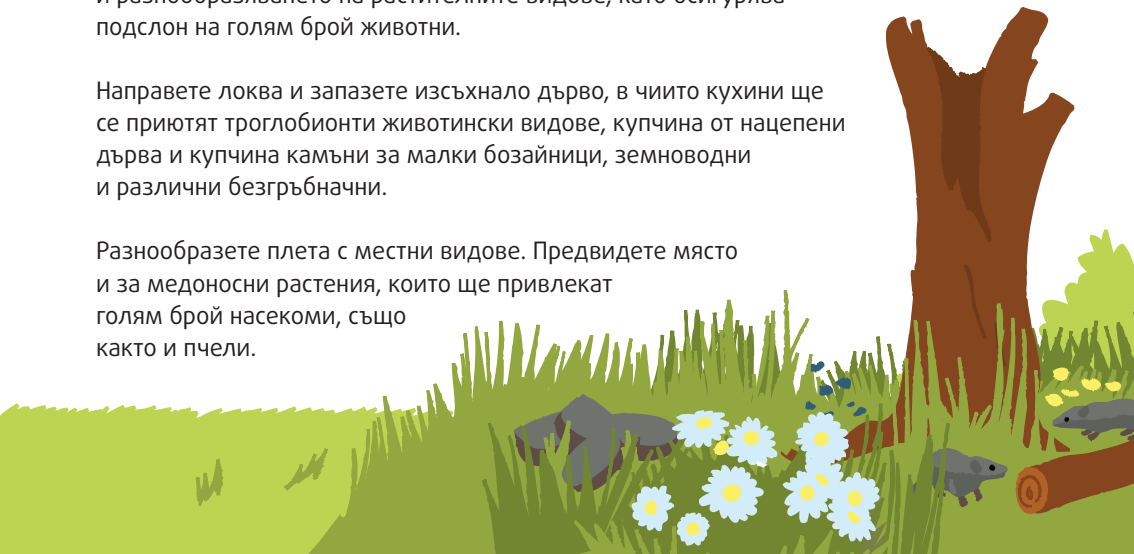
Как да преобразувате градина — вашата, тази на училището на вашите деца или тази на вашето предприятие, — в естествен подслон за биоразнообразието?

Спрете използването на пестициди и химически торове.

Оставете естествената растителност да избуява в единия край на градината и забавете косенето в тази част: това позволява възпроизвеждането и разнообразяването на растителните видове, като осигурява подслон на голям брой животни.

Направете локва и запазете изсъхнало дърво, в чиито кухини ще се приютят троглобионти животински видове, купчина от нацепени дърва и купчина камъни за малки бозайници, земноводни и различни безгръбначни.

Разнообразете плета с местни видове. Предвидете място и за медоносни растения, които ще привлекат голям брой насекоми, също както и пчели.

ИЗБИРАМ БИОКОЗМЕТИКАТА.

Седмица
23

Подобно на почистващите препарати, по-голямата част от козметиката съдържа химически продукти (консерванти, синтетични аромати, повърхностно-активни вещества...), които не са биоразградими и следователно са вредни за биоразнообразието и най-вече за водната среда, в която те се намират, носени от отпадните води.

Ползвайте биокозметиката: Мийте се с Марсилски сапун (направен изцяло от растителни масла), парфюмирайте банята си с няколко капки от лавандулово етерично масло, почиствайте кожата си с отвара от лайка или синя метличина, мажете я с житни или овесени трици, подхранвайте я с растителни масла от слънчоглед, маслини... Можете дори сами да си правите паста за зъби – това е толкова лесно!

ОТКРИВАМ ПРИРОДАТА В ГРАДА.

Седмица
24

Обратно на разпространените схващания, биоразнообразието понякога е много по-голямо в града, отколкото на село, където в полетата, както и в горите, преобладават монокултурите.

Удивително е, че в града може да има много различни биотопи: Обществени градини, частни градини, блата, паркове, гори, улици и булеварди с дървета, пустеещи площи, необработени земи, покрай железопътни линии, около улични канавки ... без да говорим за зелените покриви и покритите с цветя тераси, фасади и балкони. Дори и най-малките пукнатини в тротоарите, в подножията на сградите или върху стените са колонизирани от множество диви растения!

Но това биоразнообразие е лесно уязвимо: то не може да окаже голямо влияние на бетоновозите и валяците...

ИНФОРМИРАМ СЕ ЗА ОТГЛЕЖДАНЕТО НА БИОПАМУК.

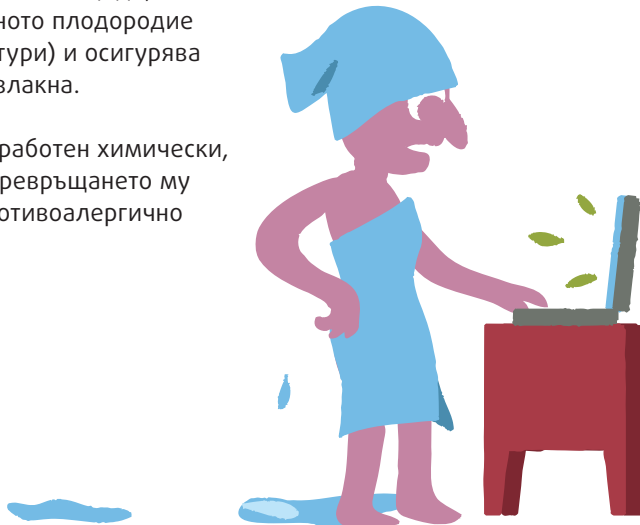
Седмица
25

Интензивното отглеждане на традиционен памук използва само 3% от обработваемите площи, но и 25% от инсектицидите, продавани в света! Изтощаване на почвите, обезлесяване, обилното напояване, замърсяване на подпочвените води, излагане на земеделските работници и на местните видове на отровни вещества: това е особено вредно за околната среда и за хората.

И обратно, екстензивното отглеждане на биопамук се извършва с естествени торове и пестициди, изисква по-малко вода, запазва почвеното плодородие (защото се редува с други култури) и осигурява памук с по-фини и по-здрави влакна.

Между другото, когато не е обработен химически, от неговото производство до превръщането му в облекло, биопамукът има противоалергично действие.

КОГАТО ПЪТУВАМ, ПРЕДПОЧИТАМ МЕСТНИ СПЕЦИАЛИТЕТИ.

Седмица
26

Като консумирате хранителни продукти на място, вие подпомагате хората от село, които култивират или отглеждат местни видове и ограничавате замърсяването, дължащо се на транспорта: това е добре за местната икономика и за биоразнообразието!

Но отказвайте храни, приготвени от застрашени видове (стек от костенурка, суши от червен тон, морска краставица, месо от горски дивеч...) или чието производство оказва негативно влияние върху местното биоразнообразие (лов или риболов без съблюдаване на минималните позволени размери или квоти, култури, изискващи обезлесяване на голям периметър...).

Също така, не приемайте традиционни и козметични лекарствени продукти, изготвени от рог на носорог, слонски бивни, тигрови кости и органи, муск от мускусен елен...

За списъка на
застрашените
видове:
www.cites.org
www.iucnredlist.org

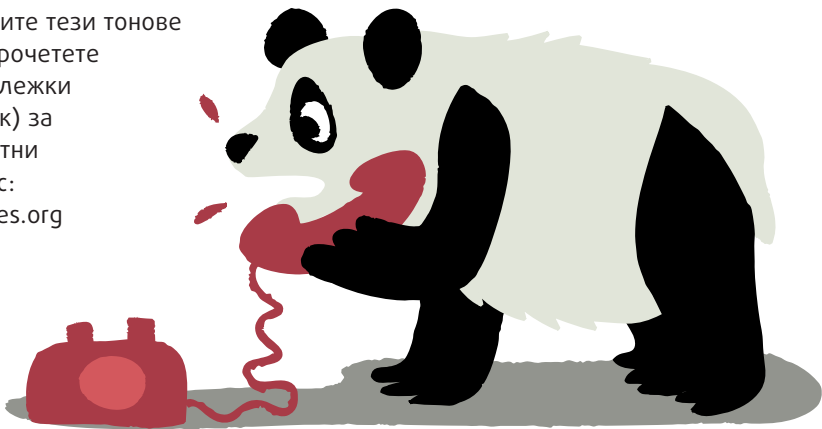
ИЗТЕГЛЯМ ЖИВОТИНСКИ ЗВУЦИ НА МОБИЛНИЯ СИ ТЕЛЕФОН.

Седмица
27

Американската асоциация Center for Biological Diversity (Център за биологично разнообразие) предлага оригинален начин да обърнем внимание на мъжете и жените по света за кризата, пред която е изправено биоразнообразието понастоящем. Отсега нататък можете да изтеглите безплатно тонове за звънене на мобилен телефон под формата на звуци, издавани от редки животни, които са застрашени от изчезване или могат да станат застрашени.

Крясък на сокол скитник, рев на голяма панда, песен на белуга...: независимо какъв тон на звънене ще изберете, той със сигурност ще впечатли хората около вас. А след това вие трябва да обясните кое застрашено животно издава този звук...

Можете да изтеглите тези тонове за звънене и да прочетете обяснителните бележки (на английски език) за съответните животни на Интернет адрес: www.rareearthtones.org

ИЗПОЛЗВАМ МИНЕРАЛНИ СЛЪНЦЕЗАЩИТНИ КРЕМОВЕ.

Седмица
28

По-голямата част от слънцезащитните кремове съдържат химически ултравиолетови филтри, които често предизвикват алергии. Когато попаднат в морета, езера, реки... те могат да предизвикат хормонални смущения при животните – включително и при хората! Отчасти на тях се дължи и избелването на коралите.

Някои туристически обекти, като аквариума „Хел-Ха“ в Мексико, възприеха заплахата сериозно: там са позволени само минералните слънцезащитни кремове. Те се нанасят малко по-трудно и понякога остават бели следи поради своите минерални филтри, но те са ефикасни и най-вече много по-малко токсични както за вас, така и за природата.

Друго решение? Носете тениска или екип за сърф, за да плувате...

УЛЕСНЯВАМ ПРЕМИНАВАНЕТО НА ЖИВОТНИ В МОЯ КВАРТАЛ.

Седмица
29

Голяма част от градските зелените площи се състои от частни градини. Често те образуват островчета от зеленина сред къщите и са обградени с ниски огради. Насърчавайте съседите си да правят малки тунели за достъп между градините, като извадят една или две тухли в основата на оградите - това ще позволи преминаване на катерички, земеровки, жаби, крастави жаби...

А за свързване на островчетата убедете общинските власти да направят някои подобрения като засаждане на дръвчета на улицата (можете да опънете въжен мост над пътя за катерици) или направа на подземни канали (за преминаване на земноводни видове) под гърбиците върху платното за ограничаване на скоростта.

КУПУВАМ ГРАДИНСКИ МЕБЕЛИ ОТ СЕРТИФИЦИРАН ДЪРВЕН МАТЕРИАЛ.

Седмица
30

Дървеният материал има най-малко две предимства: По-устойчив е от пластмасата и не се добива на база петрол. Като закупвате мебели със сертификат FSC или PEFC, вие получавате гаранция, че дървеният материал, от който са направени, произхожда от гори, управлявани по устойчив начин, а не от умерени или северни гори, засегнати от намаляване на биоразнообразието, или от влажни тропически гори, изтощени от експлоатация.

Измежду дървения материал с маркировка отдайте предпочитание на местните видове, които са също толкова здрави, колкото и екзотичните, но чието транспортиране не е така енергоемко и замърсяващо.

А ако ги обработвате, заложете на естествените продукти на основата на ленено масло, пчелен восък или растителен восък.

За повече информация относно тези маркировки:

www.fsc.org

www.pefc.org

НАМАЛЯВАМ КОНСУМАЦИЯТА СИ НА МЕСО.

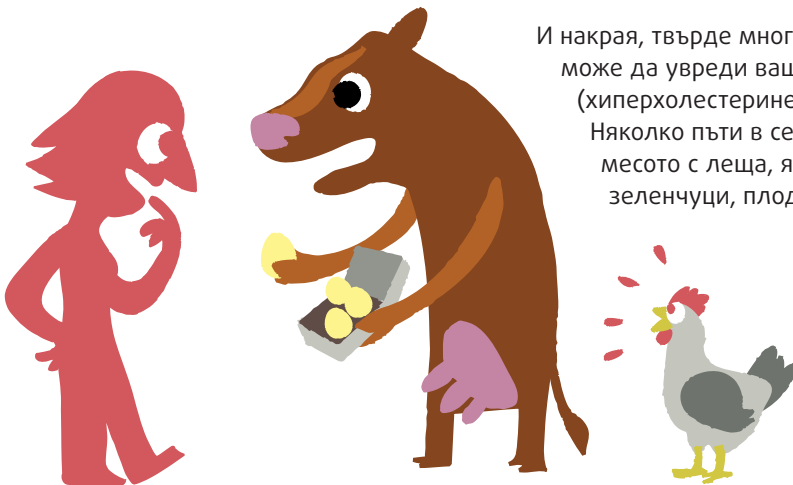
Седмица
31

Защо? За отглеждане на добитък има нужда от пасбища или производство на фураж (соя, царевица, цвекло, рапица...) и следователно са необходими големи обработваеми площи,...усвоявани често за сметка на горите! Освен това има нужда от много вода и пестициди за отглеждане на фуражните култури, което от своя страна предизвиква изчерпване и замърсяване на подпочвените води.

Но това не е всичко! При храносмилане тревопасните отделят огромни количества метан — един от най-опасните парникови газове, най-вече когато те се хранят с богати на белтъчини растения като соята.

И накрая, твърде много месо може да увреди вашето здраве (хиперхолестеринемия, рак, диабет...). Няколко пъти в седмицата заменяйте месото с леща, яйца, сирена, зеленчуци, плодове...

КУПУВАМ СУВЕНИРИ ОТ МОИТЕ ПЪТЕШЕСТВИЯ ПО ОТГОВОРЕН НАЧИН.

Седмица
32

Бъдете внимателни дали сувенирите, които носите у дома за спомен от отпуските, не са добити от застрашени видове. Бойкотирайте всичко, което е от корал, слонова кост, черупки от всякакви морски животни, Бразилски палисандър (*Dalbergia nigra*)...

Някои предмети (чанта от крокодилска кожа, табло от крила на пеперуди...) може да са произведени от животни, отглеждани в плен или от растения, възпроизвеждани в изкуствена среда. Не ги купувайте, освен ако нямат разрешение по CITES: този сертификат, абсолютно необходим за преминаване през митницата, гарантира, че тяхната продажба е разрешена и не застрашава биоразнообразието.

CITES е международна конвенция, която регламентира търговията с растителни и животински видове, застрашени от изчезване.

За повече информация:
www.cites.org

НЕ ДОПРИНАСЯМ ЗА „ОСТРОВИТЕ ОТ ОТПАДЪЦИ“ В ОТКРИТО МОРЕ.

Седмица
33

Под въздействието на морските течения, в моретата и океаните се образуват истински острови от отпадъци, хвърлени от хората. Само петното от отпадъци в Тихи океан („The Great Pacific Garbage Patch“) заема площ, по-голяма от 3,5 млн. км²!

Тези острови се състоят най-вече от пластмаса. За да се разложат, са необходими между 500 и 1000 години (като се освобождават много токсични продукти и могат да задушат риби, костенурки, птици и морски бозайници, които поглъщат парчета, вземайки ги за плячка.

Какво да правим? Ограничете използването на пластмаси (торбички, бутилки...), не хвърляйте нищо сред природата (дори далеч от морето) и разказвайте за тези острови от отпадъци, които често са все още слабо познати.

ПОДДЪРЖАМ ПРОЕКТ ЗА ЗАЛЕСЯВАНЕ.

Седмица
34

Всеки ден стотици хектари гори изчезват навсякъде по планетата. Те се изсичат за увеличаване на обработваемите и жилищни зони или са подложени на свръхексплоатация, за да ни се осигури строителна дървесина или дървен материал за мебели.

Много НПО (неправителствени организации) организират проекти за залесяване в най-засегнатите региони. Ако те оказват положително екологично влияние (борба срещу опустиняването, почвените свлачища...), ако те подобряват биоразнообразието в региона (засаждане на застрашени растителни видове, борба срещу фрагментиране на местообитания...) и ако се подпомагат от местното население, дайте своя принос, като направите дарение. А защо не и да отидете на място като екодоброволец...

ОГРАНИЧАВАМ СВЕТЛИННОТО ЗАМЪРСЯВАНЕ НАВЪН.

Седмица
35

На село, както и в града, осветлението на пътища, улици и градини позволява на някои (хора, лисици...) да продължат своята дейност през нощта.

Но изкуственото осветление пречи на много видове. Животните, чиито зрение е приспособено за нощен живот (бухали, плъхове...), виждат по-трудно препятствия, плячка или хищници. Мигриращите птици губят ориентация. Нощните пеперуди летят около стълбовете за осветление до изтощение. Мъжките светулки не забелязват светлинните сигнали на женските и затова не могат да се размножават...

И така, за да осветите вашата градина, тераса, прага пред вратата..., избирайте незаслепяващи лампи, които са насочени надолу. И ги загасвайте, когато се приберете.

ВЪВЕЖДАМ ЕКОХРАНЕНЕ В СТОЛА.

Седмица
36

Трапезарии, ведомствени барчета, столове на училища, детски ясли, болници, почивни домове: общите кухни хранят много хора.

Убедете ръководителя на вашия стол да се снабдява от местни доставчици на биопродукти, да се сервират сезонни плодове и зеленчуци, да се намалят порциите с месо и риба и редовно да се заменят с ястия от житни култури, зеленчуци, яйца, сирена,... да се преоткрият забравени сортове (топинамбур, жълта ряпа), да се намалят и компостират несготвените отпадъци (като обелки и черупки от яйца)...

Това изисква известно приспособяване от страна на кухненските работници, но ще има много положителни ефекти за биоразнообразието... и за вашето здраве!

УЧАСТВАМ В КАМПАНИЯТА „ДРЪВЧЕТА ЗА ПЛАНЕТАТА“.

Седмица
37

Дърветата осигуряват храна, гориво, строителни материали, влакна и лекарства за човека. Също така те подслоняват много бозайници, птиците, безгръбначните, мъхове, гъби...И улавят въглеродния окис, отделят кислород, спират ерозията, пазят влажността на почвата, свалят температурата с няколко градуса, увеличават процента на влажността на въздуха и участват в поддържането на климатичното равновесие.

Но те са заплашени от увеличаващото се обезлесяване. За борба срещу вредите от обезлесяването, участвайте в кампанията „Дръвчета за планетата“, водена от Програмата на ООН за околната среда.

За да научите повече:
www.unep.org/billiontreecampaign

РАБОТЯ АКТИВНО ЗА ПЪТИЩА, АДАПТИРАНИ КЪМ БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

Седмица
38

Насърчавайте местните власти за подобряват екологичното качество на пътищата.
Какво могат да направят?

Да предвидят плана на пътищата така, че да намалят тяхното влияние върху средата.

Да избират по-безшумни настилки, съдържащи рециклирани материали.

Да монтират подходящо осветление (незаслепяващо, насочено надолу, със слънчеви колектори...).

Да създават или да поддържат точки за преминаване на животните (крастави жаби, катерици, елени...).

Да засаждат гъст жив плет по протежение на пътищата, най-вече за да насочват фауната към екоканали и да абсорбират частично атмосферното, светлинното и шумово замърсяване...

Да поддържат крайпътните платна в подходящи моменти
(подрязване на дърветата
и храстите извън периодите на
гнездене, късна коситба...).

НЕ КУПУВАМ ДРЕХИ, ПОДХОДЯЩИ САМО ЗА ХИМИЧЕСКО ЧИСТЕНЕ.

Седмица
39

По-голяма част от фирмите за химическо чистене използват перхлоретилен (или тетрахлоретилен). Този разтворител е отровен за тези които работят с него: Той дразни кожата и лигавиците, предизвиква повдигане, главоболие и загуба на съзнание, натрупва се в организма и вероятно е канцерогенен.

Обикновено използван в затворен кръг, той въпреки това се озовава в подпочвените води и реките. С други думи той също така е много вреден за околната среда и водните екосистеми в частност...

Понастоящем фирмите за екологично чистене и парно гладене, които използват само биоразградими продукти (най-вече вода), са все още много малко. Решението? Избягвайте закупуването на дрехи и текстил за дома, които изискват химическо чистене!

ЩЕ СИ НАПРАВЯ ЗЕЛЕН ПОКРИВ У ДОМА.

Седмица
40

В града зеленият покрив представлява допълнително убежище за много птици и насекоми. Но това далеч не е неговото единствено предимство! Той задържа значително количество дъждовна вода. Подобрява и качеството на околния въздух. Зеленият покрив пази сградата от големи температурни колебания и дори осигурява известна шумова изолация.

Изборът на растения се прави във връзка с типа покрив (трябва да бъде равен или с лек наклон), теглото, което може да издържи, и времето, което сте готови да отделите, за поддържане на тази растителност (мъхове, житните и тревисти растения не изискват годишна поддръжка).

За оптимален резултат се обърнете към специализирана фирма.

НЕ ПУСКАМ ЕКЗОТИЧНИ ВИДОВЕ НА СВОБОДА

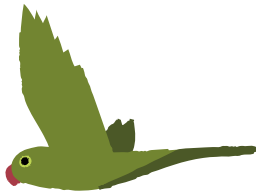
Седмица
41

Преднамереното или случайно пускане на животински видове сред природата може да създаде проблеми: някои животни (малки папагали, водни костенурки и други), пуснати на свобода се приспособяват отлично и започват да се размножават. Същото се отнася и за растенията (прасковелистно пипериче, многолистник и други)

Поради отсъствието на естествени хищници, които да регулират популацията на тези видове, някои от тях се превръщат в заплаха местните видове! Освен това, разпространението на инвазивни екзотични видове може да има икономически последици и да застраши човешкото здраве. Накратко казано, много често е доста трудно и твърде скъпо тези видове да бъдат извадени от дивата природа след като веднъж са били пуснати на свобода.

Така че, ако отглеждате екзотични животни у дома, вземете всички предпазни мерки те да не попаднат в околната среда.

ОТКРИВАМ „ГОРЕЩИТЕ ТОЧКИ“ НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

Седмица
42

Тези региони са сред най-богатите на биоразнообразие — те включват около 60% от видовете растения, птици, бозайници, влечуги и земноводни на планетата, от които почти половината са ендемични видове (т.е. специфични за тези региони), но също така и са най-застрашени: Те вече са загубили най-малко 70% от своята първоначална растителност и дават подслон на около 75% от най-застрашените животински видове!

Понастоящем са определени 34 „горещи точки“ във всички точки на света, но „горещите точки“ в моретата, където необходимостта от това, както и от спешна реакция, е по-належаща от всякога, все още не са определени. Затова действайте като подкрепите асоциациите за опазване на околната среда, които работят в тези региони.

За да научите повече: www.biodiversityhotspots.org

НАСЪРЧАВАМ СВОЕТО ПРЕДПРИЯТИЕ ДА ДЕЙСТВА В ПОЛЗА НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

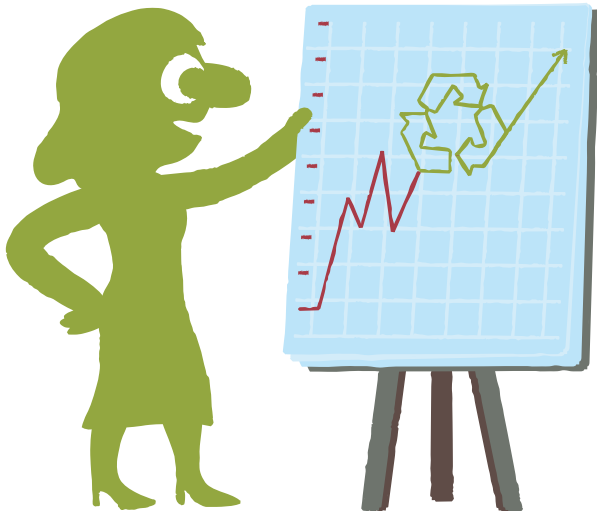
Седмица
43

Накарайте вашето предприятие да компенсира своето въздействие върху околната среда (емисиите си от CO₂, местоположение си по протежение на воден поток) или да увеличи своята ангажираност в полза на биоразнообразието.

Как? Като субсидира асоциации за опазване на околната среда (които

възстановяват специфични екосистеми, защитават застрашени видове...), като финансира научни програми за преброяване и съхранение, като разделя печалбите си със страните от Африка, които доставят суровините или генетичните ресурси, като създаде фондация, посветена на запазване на биоразнообразието, като включи служителите си, изпращайки ги на място...

НАУЧАВАМ ЗА ПЛАЩАНИЯТА ЗА ЕКОЛОГИЧНИ УСЛУГИ.

Седмица
44

Даден земеделски стопанин получава възнаграждение, защото той приема, въпреки известни пропуснати печалби, да не обезлесява гора, за да увеличава обработваемата си площ, а точно обратното — да я поддържа, за да може тя да продължава да абсорбира дъждовната вода, да улавя и да преобразува CO_2 в O_2 , да подслонява и да изхранва много видове: ето един пример на принципа на „плащане за екологични услуги“.

Този новаторски принцип вече постигна известен успех, въпреки че е трудно да се определи финансовата стойност на някои екологични услуги. Но въпреки това ви харесва?
Разкажете за него на познатите си! Това може да предизвика някакъв отклик...

ОРГАНИЗИРАМ ГОЛЯМО ПОЧИСТВАНЕ НА КВАРТАЛА.

Седмица
45

Заедно със съседите си и с помощта на местните власти, започнете голямо почистване на квартала, докато клоните са без листа и тревата не е избуяла.

Отстранете найлоновите торбички по дърветата и разчистете боклуците (метални кутийки от напитки, бутилки, кошчета, гуми, телевизионни екрани, кутии от боя...) по тротоарите, бреговете на реките и храсталаците, превърнати в сметища. Сортирайте ги и ги занесете в депо за предварителна обработка на отпадъци.

Така ще ограничите замърсяването на екосистеми като водни течения или необработваеми земи. И ще спестите доста рискове за животните като нараняване при стъпване върху счупена чаша или задавяне с парчета пластмаса, които те са взели за храна.

НАМАЛЯВАМ ПОТРЕБЛЕНИЕТО СИ НА ХАРТИЯ И КАРТОН.

Седмица
46

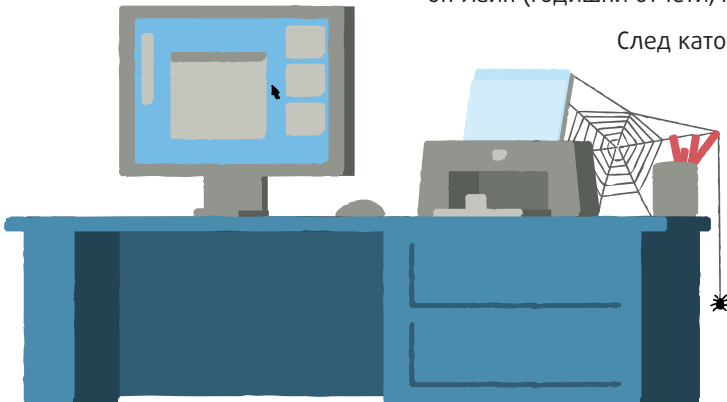
Използвайте по-малко хартия и картон — така опазвате горите, ограничавате енергията и водата, използвана за тяхното производство, и намалявате натрупаните отпадъци.

Ако трябва да отпечатате документ, използвайте двете страни на листа или обратната страна на използвани листа като чернова. Използвайте отново пликите, които позволяват това и пазете другите, за да отбелязвате своите програми, съобщения...

Когато има възможност, избирайте алтернативи като рециклирана хартия или с маркировка FSC или PEFC (тетрадки, тоалетна хартия, блокове за рисуване...), като хартиени салфетки (кърпички, торбички, сакове) или като интерактивен вариант он-лайн (годишни отчети, парични преводи...).

След като сте ги прочели, давайте книгите, вестниците и списанията си на други потенциални читатели.

И разбира се — давайте своята хартия и картон за рециклиране.

ДЕЙСТВАМ В ПОЛЗА НА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО ЧРЕЗ ИНТЕРНЕТ.

Седмица
47

Дори само като сърфирате в Интернет, вие можете да действате в полза на биоразнообразието. Някои системи за търсене в Интернет ви предлагат всеки ден жест в полза на планетата. Други отчитат вашите посещения и засаждат по едно дърво на всеки 100 или 500 търсения. Други пък обявяват на черен фон (с по-малко разход на енергия, отколкото на бял фон) или изпращат всички или част от своите приходи от реклами на организации за опазване на околната среда.

Също така може те да изчислите своя екологичен отпечатък, да финансирате програми за компенсиране на CO₂, отделен при вашите пътувания със самолет, да се осведомите за екомаркировки, да спделите опита си в областта на опазване на биоразнообразието чрез блогове, форуми, сайтове на онлайн социални мрежи...

СТАВАМ „ЗАКЛЕТ ПРИВЪРЖЕНИК НА МЕСТНИТЕ ПРОДУКТИ“.

Седмица
48

За да станете „заклет привърженик на местните продукти“ яжте само храни, които са местно производство. По този начин вие ограничавате изхвърлянето на CO₂ в атмосферата по време на тяхното транспортиране (много са животните и растенията, които са застрашени от изчезване поради климатичните промени, дължащи се на увеличаване на парниковите газове) и подпомагате производителите от своя регион, които отглеждат местни видове.

Разбира се, това води също така и до консумация на сезонни плодове и зеленчуци. Те много често са с по-добри вкусови качества, особено когато са „био“, отколкото техните международни еквиваленти (чието отглеждане може да изисква големи количества изкуствени торове и химически пестициди, а транспортирането им е силно замърсяващо), няма да загубите нищо от тази смяна!

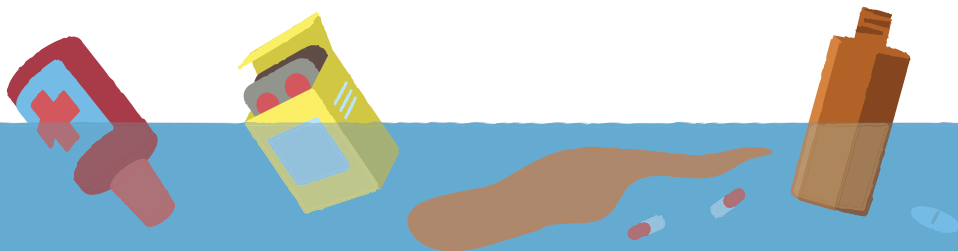
ОГРАНИЧАВАМ ИЗХВЪРЛЯНЕТО НА МЕДИКАМЕНТИ СРЕД ПРИРОДАТА.

Седмица
49

В тоалетните изхвърляме голяма част от активните съставки на медикаментите, които поглъщаме. Устойчиви на обработката на отпадъчните води в пречиствателните станции, те се озовават в реките и моретата, където действат върху водната флора и фауна.

Тяхното действие е все още слабо известно, но изглежда, че например някои риби, изложени на синтетични естрогени от контрацептивните хапчета, стават хермафродити.

Какво да правим? Да не взимаме лекарства, освен когато това е наистина необходимо (антибиотиците са абсолютно ненужни при вирусни инфекции) и връщайте в аптеката тези, които не са използвани или чиито срок на годност е изтекъл (не ги хвърляйте в кофата за боклук, нито в тоалетната).

ИЗБИРАМ ПОДАРЪЦИ, СВЪРЗАНИ С БИОРАЗНООБРАЗИЕТО.

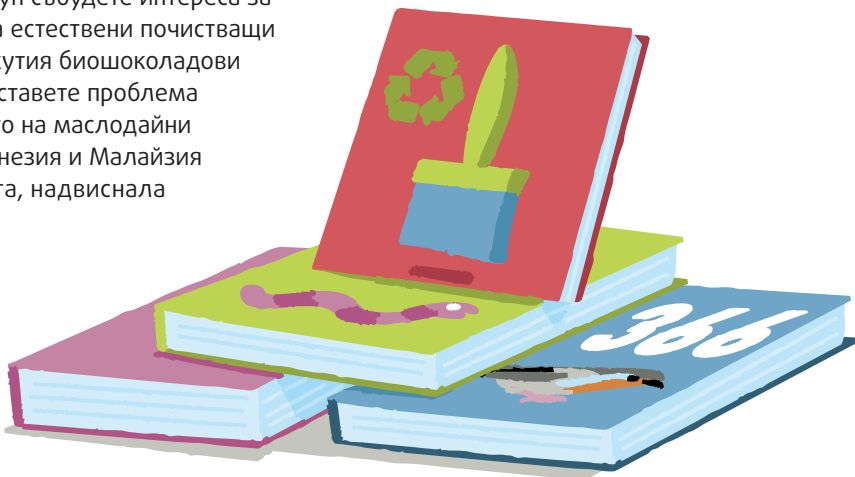
Седмица
50

Липсват ви идеи за подаръци? Изберете предмети, които ви позволяват да говорите за биоразнообразието, за ползата от него и за значението от неговото опазване. Ето един приятен начин да засегнете тема, която е толкова важна за планетата!

Подарете на майсторите-любители ръководство за естествените бои, на гастрономите — книга за ядливите цветя, на туристите-пътешественици — книга за екотуризъм, на естествоизпитателите — бинокъл...

С Алепски сапун събудете интереса за използване на естествени почистващи препарати. С кутия бишоколадови бонбони представете проблема с отглеждането на маслодайни палми в Индонезия и Малайзия (и за заплахата, надвиснала над големите маймуни)...

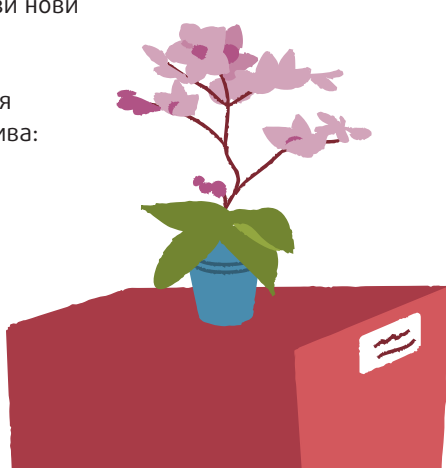
ДАВАМ ИМЕТО СИ НА НОВ ВИД.

Седмица
51

BIOPAT (Патрони на биоразнообразието) — инициатива, поддържана от няколко немски научни института и музеи за естествени науки, ви предлага да дадете името си или името на някой от вашите близки, на наскоро открит животински или растителен вид (жаба, пеперуда, паяк, орхидея, папрат...), като в замяна направите дарение.

По този начин вие обезсмъртявате своята ангажираност за опазване на биоразнообразието. Вие субсидирате таксономичното изследване (т.е. описанието на новите видове), както и проучванията и дейностите за опазване на природата, провеждани най-вече в страната, в която са открити тези нови видове.

За повече информация
относно тази инициатива:
www.biopat.de

ИНФОРМИРАМ СЕ ЗА ПРОГРАМА „НАТУРА 2000“.

Седмица
52

Земеделие, горско стопанство, промишленост, туризъм... могат да бъдат причина за унищожаването на естествените местообитания като торфища, степи, букаци, дъбрави... и впоследствие — за намаление на много растителни и животински видове.

Европейската програма „Натура 2000“ има за цел да опази, в хармония с човешките дейности, тези видове и естествената среда, която те обитават. Прилагани средства? Възстановяване на биотопи, повторно въвеждане на местни видове, развитие на изследователски и образователни дейности...

За повече информация относно „Натура 2000“:
ec.europa.eu/environment/nature

За повече информация:

Природа и биоразнообразие

http://ec.europa.eu/environment/nature/index_en.htm

Мрежа Натура 2000

http://ec.europa.eu/environment/nature/naturazoo/index_en.htm

Кампания за биоразнообразието

http://ec.europa.eu/environment/biodiversity/campaign/index_bg.htm

Конвенция за биологичното разнообразие

<http://www.cbd.int/>

Белгийски кралски институт за естествени науки

<http://www.sciencesnaturelles.be/>

Федерална обществена служба

Здраве, безопасност на хранителната верига и околна среда

<http://www.health.belgium.be>

Европейска комисия

52 жеста за биоразнообразието

Люксембург: Служба за публикации на Европейския съюз

2011 г. – 60 стр. – 15 x 15 cm

ISBN 978-92-79-18613-4

doi:10.2779/95301

Можете да поръчате публикацията безплатно до изчерпване на количествата:

Само един екземпляр: чрез EU Bookshop, онлайн книжарницата на ЕС за достъп до всички публикации на Европейския съюз:

[http:// bookshop.europa.eu](http://bookshop.europa.eu)

Няколко екземпляра: чрез най-близките национални информационни мрежи Europe Direct

http://europa.eu/europedirect/meet_us/index_bg.htm

Служба за публикации

ISBN 978-92-79-18613-4

